

Riedl Frigyes tanítványa volt az egyetemen, s tőle ösztönözve, felfogásban és modorban őt követve lett irodalomtörténész. Eleinte a szépprózai elbeszéléssel kapcsolatos témák foglalkoztatták (*Vörösmarty novellái*, 1915., *Gyulai Pál novellái*, 1920., *A rajzforma fejlődése elbeszélő irodalmunkban*, 1925.), s tanulmányaiban, különösen a Vörösmartyról szólóiban kifejtett megállapításainak nagy részével ma is egyetérthetünk. Később, tanári pályájának a színházi élet irányában bekövetkezett fordulataival kölcsönhatásban, tudományos érdeklődése drámairodalmunk múltjára irányult. Így jelent meg, több részlet előzetes publikálása után, élete főműve: *A magyar dráma története 1867-től 1896-ig*, az első kötet 1937-ben, a második 1944-ben. A századvég drámairodalmának ilyen méretű összefoglalására sem előtte, sem azóta nem történt kísérlet. Neki sem sikerült igazi szintézist létrehoznia; monográfiája inkább csak műfaji kategóriák szerint csoportosított seregszemle, semmint az irodalom jelenségeinek szerves összefüggéseikben feltárt fejlődéstörténete. Lexikális megbízhatósága azonban kétségtelen, s biztos alapot nyújt a további kutatás számára.

Utolsó dolgozata, a magyar dráma múltjának vázlatos áttekintése — „színésziskolai növendékek és gyakorlatos vizgákra jelentkezők részére” — 1947-ben, pontosan negyven évvel bölcsészdoktori disszertációja után jelent meg. Ha Galamb Sándor négy évtizedes irodalomtörténeti munkásságát egyetlen szóval akarnánk jellemezni, azt mondhatnánk: hasznos munkát végzett. Ezért is részesült „az irodalomtudományok doktora” fokozatban.

Solt Andor

O. (Otrokocsi) Nagy Gábor

(1915–1973)

A mai tudományos köztudatban úgy él — és fog élni még sokáig —, mint a hazai lexikológia, első sorban pedig a frazeológia, a szólások, közmondások nemzetközi szintű és nemzetközileg ismert, becsült művelője. Nem lehet itt említés nélkül hagyni azt, hogy a tragikus halál egy olyan munka teljes befejezésében és a közeljövőben esedékes kiadásában gátolta meg, mely egész eddigi, minden túlzás nélkül korszakos jelentőségű munkásságát volt hivatva betetőzni: a Magyar Szinonima-Szótárról, a nyelvi és írói műveltségnek erről a rég várt és nélkülözhetetlen kézikönyvéről van szó.

Nekünk azonban itt most arról kell megemlékeznünk, hogy O. Nagy Gábor az irodalomtörténet területén is fontosat és maradandót alkotott. Igaz, terjedelemben nem sok ez a munkásság, de ma már tudjuk, hogy a maradandóság biztosítéka nem a terjedelem, hanem az, hogy egy alkotónak a munkásságát nem lehet megkerülni, mellőzni, ha valaki az általa feltört földeken akar tovább kutatni. O. Nagy Gábor szülővárosának, Debrecennek egyetemi könyvtárosaként, majd a Kollégium tanítóképzőjének s gimnáziumának tanáraként különösen két ilyen tájait művelt és művelt meg a magyar irodalomtörténetben. Az egyik a kódexirodalom, azon belül is különösen az irodalmi gótika és a misztika kérdései (*A misztika kódexirodalmunkban*, 1937; *Kódexirodalmunk szelleméről*. EPhK 1939; *A magyar irodalmi gótika problematikájához*. Pap K. Emlékkönyv, 1939). A másik, talán még termékenyebb terület: a 18–19. századforduló Debrecenje, benne a Ref. Kollégium a maga irodalmi kisugárzásával, eredményeivel — és hanyatlásával (*A debreceniség alkonya*. Ifj. Péczeli József irodalomtörténeti értékeléséhez, 1939; *Református kollégiumi diákirodalom a felvilágosodás korában*. Öntudatlan népiesség kéziratgyűjteményirodalmunkban, 1942; *A „csittvári krónikák”*. ProtSzle 1942; *Mátyási József és a magyar polgári életeszemély kialakulása*, 1944; *Fazekas Mihály kalendáriuma*. Vándortűz 1947) ... E korántsem teljes felsorolás, ez szilárd meggyőződés, mindenki számára nyilvánvalóvá teszi, hogy O. Nagy Gábort az irodalomtudomány éppen olyan joggal gyászolja, mint a nyelvtudomány.

Martinkó András

Kolta Ferenc

(1915–1973)

Kolta Ferenc 35 éves tanári pályája az oktatói, a nevelői, a tudományos, a tudományt népszerűsítő és a közéleti munka ritkán megvalósuló harmonikus egysége, mégis talán több mint két évtizedes tanárképző főiskolai tevékenysége a leggazdagabb szintézise s sokirányú munkának. Mint a Pécsi Tanárképző Főiskola irodalomtudományi tanszékének két évtizeden át volt vezetője, majd a tanárképző főiskolák irodalmi szakbizottságának elnöke letörölhe-